

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
Γραφείο Περιφερειάρχη**

Ρόδος, 20 Οκτωβρίου 2014

«Δεν μας περισσεύουν ούτε χρήματα, ούτε ευκαιρίες»

**Ομιλία Περιφερειάρχη Νοτίου Αιγαίου κ. Γιώργου Χατζημάρκου
στο 13^ο Συνέδριο του ΣΕΤΕ
20 & 21 Οκτωβρίου 2014**

Κυρίες και Κύριοι,

Θέλω να ευχαριστήσω πρώτα απ' όλα για την πρόσκληση και να συγχαρώ τους διοργανωτές για την πρωτοβουλία. Είναι πάντα εποικοδομητικό και χρήσιμο να έχουμε ευκαιρίες επικοινωνίας και διαλόγου που βοηθούν στην συμπληρωματικότητα των δράσεων και την κοινή προσπάθεια.

Μπροστά μας ανοίγεται ένα εξαιρετικά κρίσιμο χρονικό διάστημα στο οποίο αυτό που θα μετρήσει πάνω από όλα είναι η σταθερότητα και η συνείδηση του κοινού σκοπού που πρέπει να υπάρχει, πάνω και πέρα από τις όποιες συγκυριακές αντιπαραθέσεις ή διαφωνίες. Ο τουρισμός, ένα πραγματικό success story, είναι το ιδανικό πεδίο αυτής της αναγκαίας συνάντησης που εξελίσσεται σε στοίχημα επιβίωσης.

Με ταξιδιωτικούς προορισμούς από τους μεγαλύτερους, διεθνώς αναγνωρίσιμους, όπως η Ρόδος, η Κως, η Μύκονος, η Σαντορίνη, η Νάξος, η Πάρος, η Πάτμος να ανήκουν στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, η περιοχή μας αποτελεί σημείο αναφοράς για τον ελληνικό τουρισμό κι αυτό μας κάνει να μοιραζόμαστε απόλυτα την αγωνία για την άμβλυνση της εποχικότητας. Στόχος άλλωστε που στα νησιά μας αποτελεί σχεδόν καθημερινό θέμα συζήτησης εδώ και δύο τουλάχιστον δεκαετίες.

Το αναμενόμενο είναι να σας μιλήσω με την ιδιότητα που κλήθηκα στο φετινό συνέδριο του ΣΕΤΕ, αυτή του Περιφερειάρχη μίας καθαρά τουριστικής Περιφέρειας, του Νοτίου Αιγαίου, και καταλαβαίνω πως από αυτό που οι πάντες περιμένουν πρώτα να ακούσουν είναι το πώς μπορούν ή πρέπει να συμβάλουν στον στόχο της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου οι πόροι του επόμενου χρηματοδοτικού πλαισίου στήριξης, του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Θα μου επιτρέψετε πριν τοποθετηθώ σε αυτό, να σας μιλήσω σύντομα για την εμπειρία μου από την προηγούμενη θέση μου, αυτή του Προέδρου του Επιμελητηρίου Δωδεκανήσου και την μάχη για την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου που είχα δώσει από την θέση αυτή.

Τέλος 2009, πήραμε μία μεγάλη απόφαση να κινηθούμε επιθετικά και μία μεγάλη ομάδα ανθρώπων από το επιχειρηματικό και πολιτικό περιβάλλον ξεκινήσαμε τον αγώνα εξασφάλισης αυτού που τότε θεωρούσαμε ως το πρώτο απαιτούμενο για την επίτευξη του στόχου, την εξασφάλιση πτήσεων.

Με σκληρό αγώνα, και φυσικά προϋπολογισμό, πετύχαμε συμφωνία και μάλιστα όχι στην λογική της μερικής επιμήκυνσης αλλά στη λογική του 12μηνου.

Ήταν, βλέπετε, από την αγωνία μας να δούμε επιτέλους αυτό που μέχρι τότε ήταν θέμα αποκλειστικά και μόνο των συνεδρίων, να δουλεύει. Δούλεψε.

Το όνειρο μας το πραγματοποιήσαμε και για μία τουλάχιστον 12μηνη περίοδο είχαμε στα δύο μεγάλα τουριστικά μας νησιά, την Ρόδο και την Κω, non stop scheduled διεθνείς πτήσεις.

Μάθαμε πολλά από αυτό το επιτυχημένο εγχείρημα και κυρίως πήραμε το σκληρό αλλά χρήσιμο και στην πράξη πια, μάθημα του αμείλικτου ερωτήματος : what for ?

Εξηγούμαι : με τον τουρισμό διεθνώς να στρέφεται σε αυτό που συμπυκνώνεται στην φράση “εμπειρία” βρεθήκαμε να μελετάμε στην πράξη το γιατί να μας επισκεφθεί και τι έχουμε να προσφέρουμε στον ταξιδιώτη, off season.

Πιστέψτε με, δεν είναι εύκολη η απάντηση.

Ναι, είχαμε για πρώτη φορά καταστήματα και εστιατόρια που έμειναν ανοικτά όλο τον χρόνο. Μετρήσαμε τρία εστιατόρια ανοικτά στην Λίνδο, και περίπου 30 στην Ρόδο.

Αναφέρομαι σε επιχειρήσεις που μέχρι τότε λειτουργούσαν αποκλειστικά εποχιακά.

Συμπέρασμα 1^ο : η αγορά δεν πείθεται από σχέδια και προθέσεις και ανταποκρίθηκε μόνο όταν είδε στην πόρτα της τον πελάτη.

Πάλι καλά είπαμε, αλλά μέχρι εκεί. Φάνηκε ότι χρειάζεται πολύ δουλειά και πολύ περισσότερα για να φτάσουμε σε περιόδους off season σε αυτό που όλοι οι εμπλεκόμενοι με τον τουρισμό αποκαλούν πλέον “εμπειρία”.

Συμπέρασμα 2^ο : Ναι, οι πτήσεις είναι προαπαιτούμενο.

Και εδώ δεν έχω να προσθέσω τίποτα παραπάνω από αυτό που ένα αγγλοσαξονικό ρητό πιστεύω το περιγράφει επακριβώς. People whisper and money talks και με αυτό δεν εννοώ μόνο την άμεση χρηματοδότηση αλλά και την έμμεση.

Συμπέρασμα 3^ο, για να παίρνουμε και κουράγιο για την συνέχεια: Ναι τα νησιά μας πουλάνε και off season και χωρίς πολύ διαφήμιση.

Κυρίες και κύριοι,

Για να εδραιώσουμε ροή τουριστών ή επισκεπτών, στο σημείο αυτό ίσως χρειαστεί να κάνουμε όλοι μας ένα νοητικό άλμα στον τρόπο που προσεγγίζουμε αυτή την κατηγοριοποίηση, “εκτός εποχής”, ειδικά μάλιστα από αγορές που εμφανίζουν την υψηλότερη εποχικότητα, θα χρειαστούμε προϊόν, περιεχόμενο, κίνητρα που θα υπερβαίνουν την εύκολη λογική του “φθηνού πακέτου”.

Θα χρειαστεί να εμπλουτίσουμε τις διαστάσεις του τουριστικού προϊόντος ώστε κάποιες “εμπειρίες” να δημιουργούν 12μηνη ελκυστικότητα ή ακόμη πιο προωθημένα και σε κάποιες περιπτώσεις, να είναι προσβάσιμες και διαθέσιμες μόνον “εκτός εποχής”.

Για το τελευταίο, προϋπόθεση είναι το νοητικό άλμα στο οποίο αναφέρθηκα προηγούμενα, στην κατανόηση δηλαδή της διαφοράς μεταξύ τουρίστα και επισκέπτη.

Εδώ είναι σημαντικός και ο ρόλος της αυτοδιοίκησης καθώς θα πρέπει να αντιληφθεί πως η τουριστική εμπειρία είναι κάτι πολύ περισσότερο από την ξενοδοχειακή εμπειρία.

Για αυτό κι εμείς στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, τώρα που ολοκληρώνουμε τον σχεδιασμό της νέας τουριστικής πολιτικής για τα επρχόμενα χρόνια, δίνουμε προτεραιότητα στην προστιθέμενη αξία που μπορεί να δώσει η αυτοδιοίκηση στο τουριστικό προϊόν, με τρόπο που θα δημιουργεί κίνητρα επιμήκυνσης.

Έρχομαι τώρα στο ζήτημα της αξιοποίησης των χρηματοδοτικών εργαλείων που θα έχουμε στην διάθεση μας τα επόμενα χρόνια.

Εκπροσωπώντας την Περιφέρεια που ζει και αναπνέει κατ' εξοχήν από τον τουρισμό, οφείλω να αδράξω αυτή την ευκαιρία που μου δίνεται σήμερα και με την τοποθέτησή μου να κωδικοποιήσω όσο πιο συνοπτικά γίνεται μερικά κομβικά ζητήματα που σύμφωνα με την δική μας εμπειρία, πρέπει να τύχουν σοβαρού προβληματισμού και υπεύθυνης ανταπόκρισης σε σχέση και με την εποχικότητα του ελληνικού τουρισμού.

Καταρχήν, τι συνέβη το 2014 ?

Ήταν, και για κάποια νησιά μας εξακολουθεί να είναι, μία εξαιρετική χρονιά. Παράλληλα, ο πολύ μεγάλος αριθμός αφίξεων λειτούργησε όπως ο σεισμός σε ένα κτίριο. Ανέδειξε δηλαδή όλα τα δομικά προβλήματα και τις αστοχίες.

Κυρίες και κύριοι,

φέτος που ήταν μια εξαιρετική χρονιά για τα περισσότερα νησιά μας, όχι για όλα, αλλά σίγουρα για τα μεγαλύτερα εξ αυτών, οι υποδομές αποδείχτηκαν φτωχές και σε πολλές περιπτώσεις δεν μπόρεσαν να σηκώσουν το βάρος.

Είναι μία θλιβερή διαπίστωση σε μία χώρα που εκτός από το ότι ζει από τον τουρισμό, είχε και την ευτυχία να διαχειριστεί τέσσερα κοινοτικά πλαίσια στήριξης, αλλά αυτή είναι η πραγματικότητα.

Αεροδρόμια, λιμάνια, οδικό δίκτυο, ύδρευση, ενεργειακή επάρκεια οι τομείς με τα μεγαλύτερα ανοικτά ζητήματα.

Βάλτε παρακαλώ σε αυτό το σημείο, το ζήτημα της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου, της διαχείρισης των μελλοντικών κοινοτικών πόρων και των μεγάλων ανοικτών πληγών σε επίπεδο υποδομών, μαζί.

Επιπλέον, στο κομμάτι των υποδομών, με την επισήμανση ότι θα πρέπει να συμπεριλάβουμε και αυτές που δεν έχουμε. Έτσι θα μπορέσουμε να συζητήσουμε ολοκληρωμένα για την διαχείριση των λιγοστών πλέον οικονομικών μας πόρων.

Διαπιστώσεις : τους επιβάτες των αεροδρομίων και τους επιβάτες της κρουαζιέρας, τους χρήστες του οδικού μας δικτύου, τους επισκέπτες των αρχαιολογικών μας χώρων, δεν τους εξυπηρετούμε σωστά.

Τους λάτρεις του γκολφ και της κατάδυσης, τους ιδιοκτήτες σκαφών αναψυχής δεν τους εξυπηρετούμε καθόλου.

Στις μετακινήσεις που δημιουργούν διεθνώς οι τομείς της παιδείας και της υγείας, εμείς δεν συμμετέχουμε.

Τι θα προτάξουμε λοιπόν στην ιεράρχηση των παρεμβάσεων μέσω των διαθέσιμων πόρων και με ποια κριτήρια ?

Εδώ, απαντώ χωρίς κανένα ενδιαφέρον : όπου η αγορά έχει ενδιαφέρον πρέπει να της δώσουμε την δυνατότητα να λειτουργήσει και να συνεργαστούμε.

Δεν μας περισσεύουν ούτε χρήματα, ούτε ευκαιρίες.

Δεν έχουμε κανένα λόγο να επενδύουμε σε αεροδρόμια που ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να επενδύσει και να τα λειτουργήσει πολύ πιο αποτελεσματικά από τον δημόσιο τομέα.

Δεν έχουμε κανένα λόγο να συνεχίζουμε να ταλαιπωρούμε τους επιβάτες της κρουαζιέρας, όταν εμείς αδυνατούμε να προσφέρουμε το επίπεδο της εξυπηρέτησης που οφείλουμε στους πιστούς επισκέπτες μας και ταυτόχρονα να κλείνουμε την πόρτα σε επενδύσεις που πρόθυμα θα ερχόντουσαν σε ορισμένους από τους ελκυστικότερους προορισμούς κρουαζιέρας στον κόσμο (πχ Σαντορίνη και Ρόδος). Και φυσικά είναι αδιανόητο να μην έχουμε γεμίσει μαρίνες τα δύο νησιωτικά συμπλέγματα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, τις Κυκλάδες και τα Δωδεκάνησα, τα ιδανικά πεδία για το yachting διεθνώς.

Αυτοί είναι και οι τομείς στους οποίους έχουμε μεγάλες αδυναμίες, τεράστιες δυνατότητες και σε αυτούς τους τομείς δηλώνω ξεκάθαρα πως δεν πρέπει ο δημόσιος τομέας να επενδύσει ούτε ένα ευρώ αφού είναι πέρα από βέβαιο ότι ο ιδιωτικός τομέας μπορεί άμεσα και αποτελεσματικά να αναλάβει τις δικές του ευθύνες και τα δικά του ρίσκα.

Ο πολιτισμός, οι υπηρεσίες υγείας ή εκπαίδευσης, ο αθλητισμός, είναι μερικές μόνο από τις θεματικές, με τις οποίες πρέπει να συνδέσουμε την επισκεψιμότητα.

Εδώ βέβαια η συζήτηση μπορεί να κινηθεί σε ένα εύρος που να ξεκινά από το ωράριο λειτουργίας των μουσείων μας και να φτάνει μέχρι το άρθρο 16 του Συντάγματος.

Ειδικό κεφάλαιο ο Πολιτισμός. Απόφαση μας, που με αφορμή την μεγάλη έκθεση με θέμα την Ρόδο που ανοίγει τις πόρτες της στο κοινό την 13^η Νοεμβρίου στο Λούβρο, να σχεδιάσουμε δράσεις στον τομέα του Πολιτισμού κάτω από τον μεγάλο τίτλο “Εξωστρέφεια”.

Κυρίες και κύριοι,

δημιουργείται εύλογα το ερώτημα. Τι προτάσσουμε και πως χτίζουμε την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων μας.

Νομίζω ότι είμαστε μπροστά σε ένα ψευδοδίλλημα.

Βλέποντας συνολικά την “μεγάλη εικόνα” σε συνδυασμό με τα χαρακτηριστικά της περιόδου, όλα είναι πρώτης προτεραιότητας και έτσι μόνο πρέπει πλέον να τα αντιμετωπίζουμε.

Συνηθίζω να λέω ότι βρισκόμαστε στο μέσο μόνο μίας μεταβατικής περιόδου, της περιόδου των μεγαλύτερων προκλήσεων, των μεγαλύτερων κινδύνων και ταυτόχρονα των μεγαλύτερων ευκαιριών.

Ο τουρισμός για μας, για τα νησιά μας, δεν είναι απλά μια επιλογή ανάμεσα σε άλλες. Είναι η μόνη ρεαλιστική βάση πάνω στην οποία μπορούμε να χτίσουμε ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο.

Για αυτό έχει μεγάλη αξία η διάσταση της άμβλυνσης της τουριστικής εποχικότητας να είναι μια διάσταση που θα λαμβάνεται οριζόντια υπόψη και σε επίπεδο κυβέρνησης και σε επίπεδο Περιφέρειας και σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης.

Αυτή η αέναη, στην χώρα μας, συζήτηση και ταυτόχρονα αναζήτηση νέου αναπτυξιακού μοντέλου, πρέπει να πάρει ένα τέλος.

Η Περιφέρεια της οποίας έχω την τιμή να ηγούμαι, το Νότιο Αιγαίο, τα νησιά μας μπορούν να ηγηθούν όχι μόνο της τοπικής ή υπερτοπικής αλλά και της εθνικής προσπάθειας προσέλκυσης κρίσιμων επενδύσεων.

Είναι άλλωστε η εποχή που φέρνει στο ίδιο κάδρο τις χαμένες ευκαιρίες του παρελθόντος με τις φωτεινές ευκαιρίες του μέλλοντος.

Είναι η Εποχή των Καθαρών Επιλογών.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.